

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 258/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om sammanslagningen av högskolorna i Tammerfors och organiseringen av stiftelseuniversitetet.

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 258/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli-Poika Parviainen /gröna:

Hur ämnar undervisnings- och kulturministeriet ingripa i den verksamhet i samband med organiseringen av Tammerfors stiftelseuniversitet som strider mot lag och god förvaltning?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Vetenskapens, konstens och den högsta undervisningens frihet samt universitetens själv-styrelse tryggas i Finlands grundlag. I universitetslagen föreskrivs mer noggrant gällande dessa rättigheter. Vetenskapsfrihet innebär huvudsakligen forskningsfrihet, såsom en forskares rätt att välja sitt forskningsämne och sin forskningsmetod. Förutom den enskilda forskarens forskningsfrihet skyddas vetenskapsfriheten även av självstyrelse som garanteras av grundlagen och som noggrannare föreskrivs i universitetslagen.

Universitetets självstyrelse innebär enligt grundlagsutskottet framför allt att beslut om universitetens interna administration fattas av universitetens egna myndigheter, i enlighet med de begränsningar som bestäms i lag, och inte av statens allmänna förvaltningsmyndigheter.

Dessutom föreskriver universitetslagen att beslut om bland annat ärenden och principer gällande forskning och undervisning i stiftelseuniversitet fattas av ett konsistorium bestående av ett universitetssamfund och inte av universitetets styrelse.

Det nya universitetets organ är enligt införelagen skyldiga att organisera beslutsfattandet så att det nya universitetet kan inleda sin verksamhet den 1.1.2019. Det är mycket viktigt att organen kan uppfylla den här skyldigheten.

Enligt införelagen (942/2017) gällande organiseringen av det nya universitetet har upp-giften för övergångsperiodens styrelse varit att ge en instruktion som krävs enligt lagen och enligt vilken universitetssamfundet har kunnat välja konsistoriets medlemmar internt. Enligt införelagen är konsistoriets uppgift att välja det nya universitetets första styrelse. Universitetsstyrelsens instruktion och motsvarande föreskrifter definierar universitetets verksamhetssätt och organisering. Universitetets alla styrelser har möjlighet att ändra instruktionen så att universitetet kan uppfylla interna och externa behov som uppstår med tiden.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 258/2018 rd

Enligt införandelagen är konsistoriets uppgift att välja det nya universitetets första styrelse. Under ledning av universitetets första styrelse övergår man från och med den 1.1.2019 i enlighet med universitetslagen till att verka som Tammerfors universitet då de två nuvarande universiteten sammanslås till ett nytt universitet.

Till det inom universitetssamfundet valda konsistoriets befogenheter hör enligt universitetslagen att välja universitetets styrelse. Enligt instruktionen assisteras konsistoriet i den här uppgiften av utnämningkommittén som bereder utnämningsframställningen. I universitetslagen föreskrivs om stiftarnas framställda kandidater och specialvillkoren gällande styrelsens sammansättning.

Eftersom universiteten inte hör till undervisnings- och kulturministeriets administrativa styrning utan har självstyrelse såsom ovan beskrivits, är ministeriets roll enligt förvaltningslagen att svara på frågor och förfrågningar samt ge råd och vägleda i ärenden som hör till ministeriets befogenhet. Riksdagens justitieombudsman undersöker som bäst, med anledning av klagomålet, vilket förhållande övergångsperiodsstyrelsens instruktion har till grundlagen och universitetslagen.

Enligt universitetslagen ska universiteten gällande skötseln av sina uppgifter, såsom forskning, verka interaktivt tillsammans med det övriga samhället samt främja forskningsresultatens och den konstnärliga verksamhetens samhälleliga effekt.

Undervisnings- och kulturministeriet följer regelbundet organiseringen av Tammerfors universitet och övergångsperiodens verksamhet. Ministeriet respekterar universitetets självstyre och beslutanderätten hos dess organ.

Helsingfors 5.7.2018

Undervisningsminister Sanni Grahn-Laasonen